

Statens vegvesen

Velkommen til Norge og til Statens vegvesen

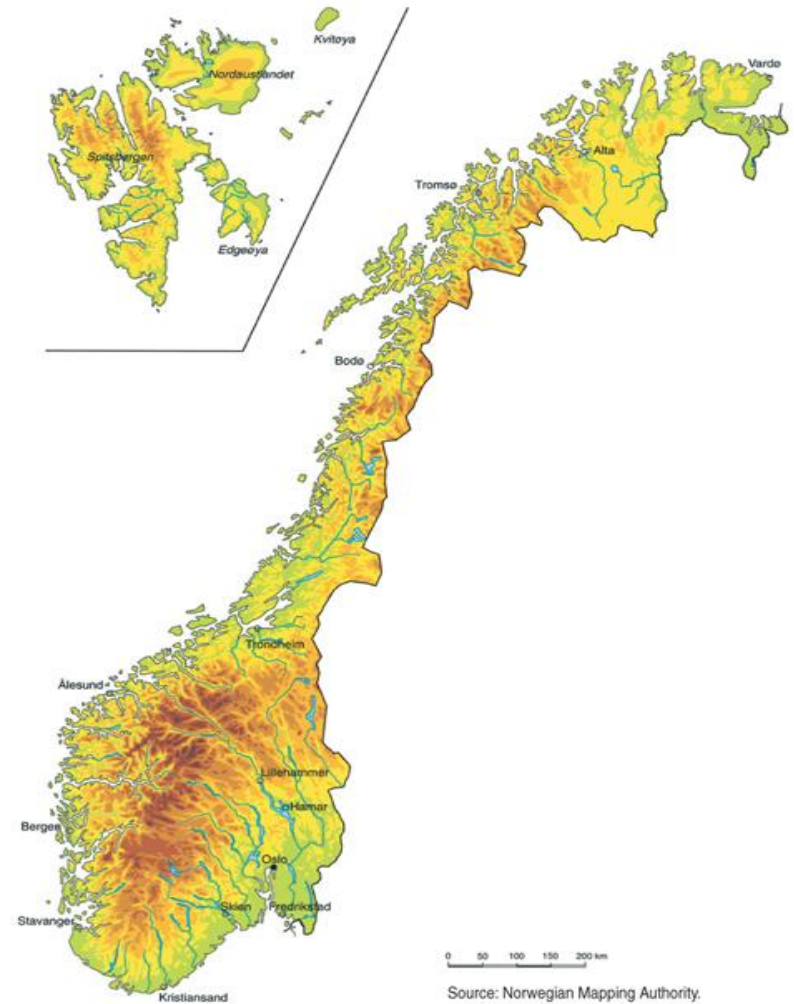
Terje Moe Gustavsen
Vegdirektør

Agenda for dagen

- 11.00 Velkommen v/ vegdirektør
Terje Moe Gustavsen
- 11.15 Det norske bompengesystem
v/ direktør Lars Aksnes og
avdelingsdirektør Arve Kirkevold
- 12.30 Lunsj
- 13.30 Oslopakke 3 v/ Henrik Berg
- 14.30 Fjellinjen – v/ adm. dir. Anne-Kari Sogn
- 15.00 NHO v/direktør Erling Sæter
- 16.00 Avslutning

Norge – noen fakta

- Areal (fastland):
323 782 km²
- Befolkning:
5 millioner
- 19 fylker
- 429 kommuner

Stortinget

Samferdselsdepartementet

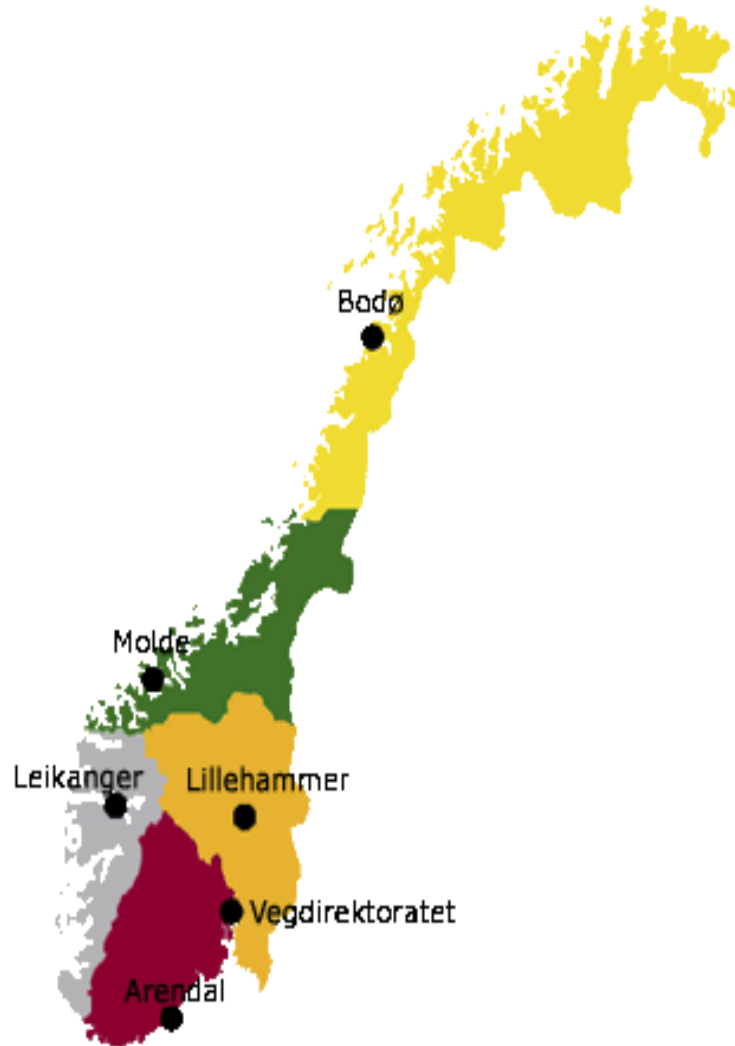
Statens vegvesen

Jernbaneverket

Veglengder

Riksveg (stat):	10 500 km
Fylkesveg:	44 500 km
Kommunal veg	38 515 km
Offentlig veg totalt:	93 515 km

Statens vegvesen

Vegdirektoratet

5 Regioner

6000 ansatte

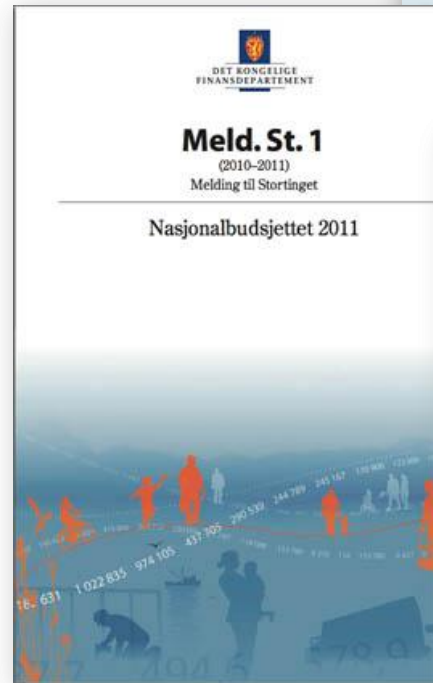
Statens vegvesen - Roller og oppgaver

- Bygging, drift og vedlikehold av veger for staten og fylkene
- Føreropplæring og førerprøver
- Registrering av kjøretøyer
- Kontroll av kjøreskoler og verksteder
- Kontroll av kjøretøy på veg
- Bilbeltekontroller
- En rekke nasjonale «sektoransvar», f.eks. trafiksikkerhet, kollektivtransport, sykling, gåing, miljø

Styringsdokumenter

- ▾ Nasjonal transportplan (10 år)
- ▾ Handlingsprogram (4 år)
- ▾ Statsbudsjettet
- ▾ Fylkesvegplan (vanligvis 4 år)
- ▾ Fylkesbudsjett

Økonomisk oversikt - 2011

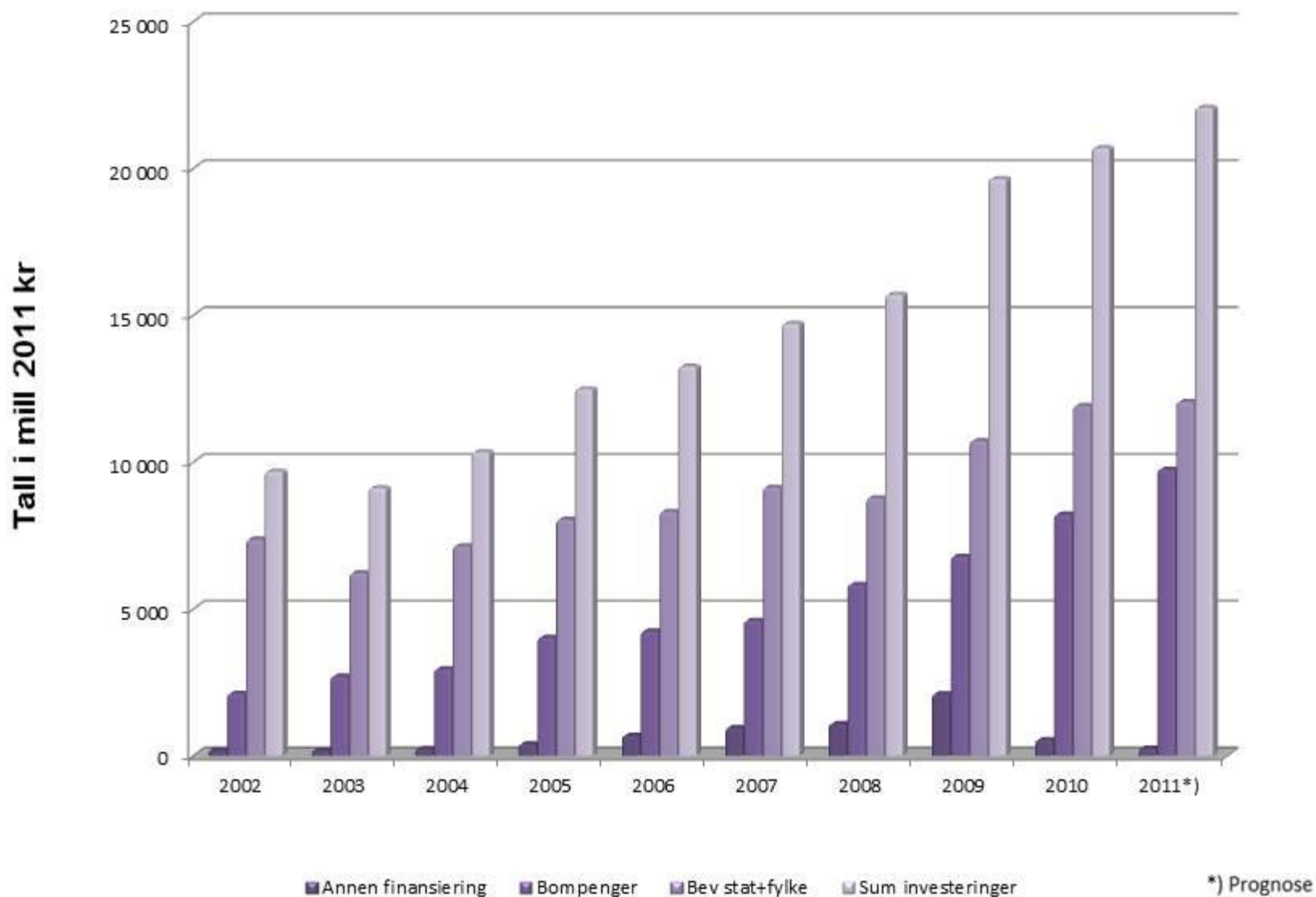
Statlige midler:

Drift, vedlikehold, investeringer:	15,4 mrd. Nkr
<u>Brukerbetaling</u>	<u>5,6 mrd. Nkr</u>
	21,0 mrd. Nkr

Fylkeskommunale midler

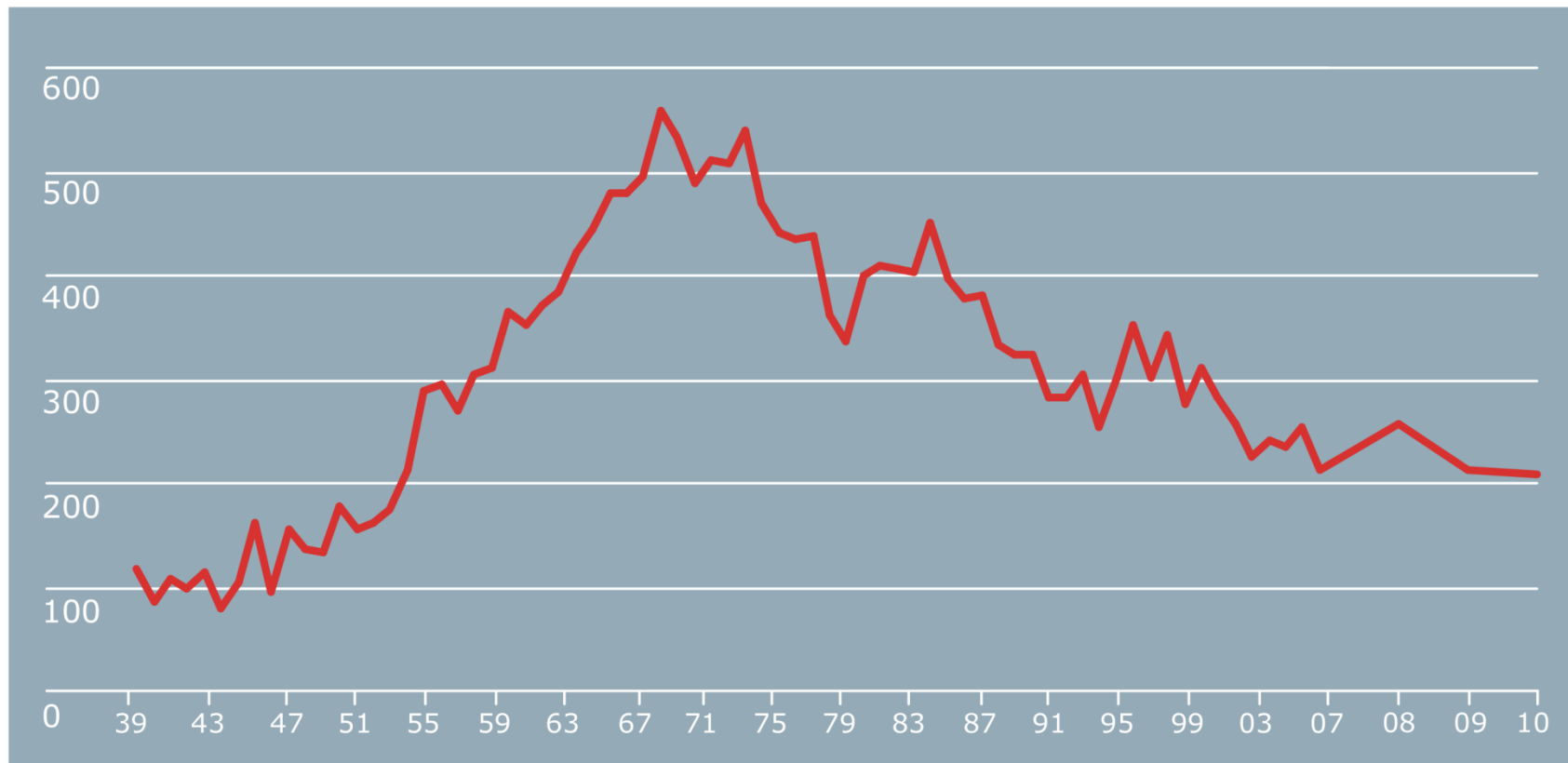
Drift, vedlikehold, investeringer	11,5 mrd. Nkr
<u>Brukerbetaling</u>	<u>4,0 mrd. Nkr</u>
	15,5 mrd. Nkr

Veginvesteringer 2002-2011

Drepte i vegtrafikken

Antall drepte pr. år

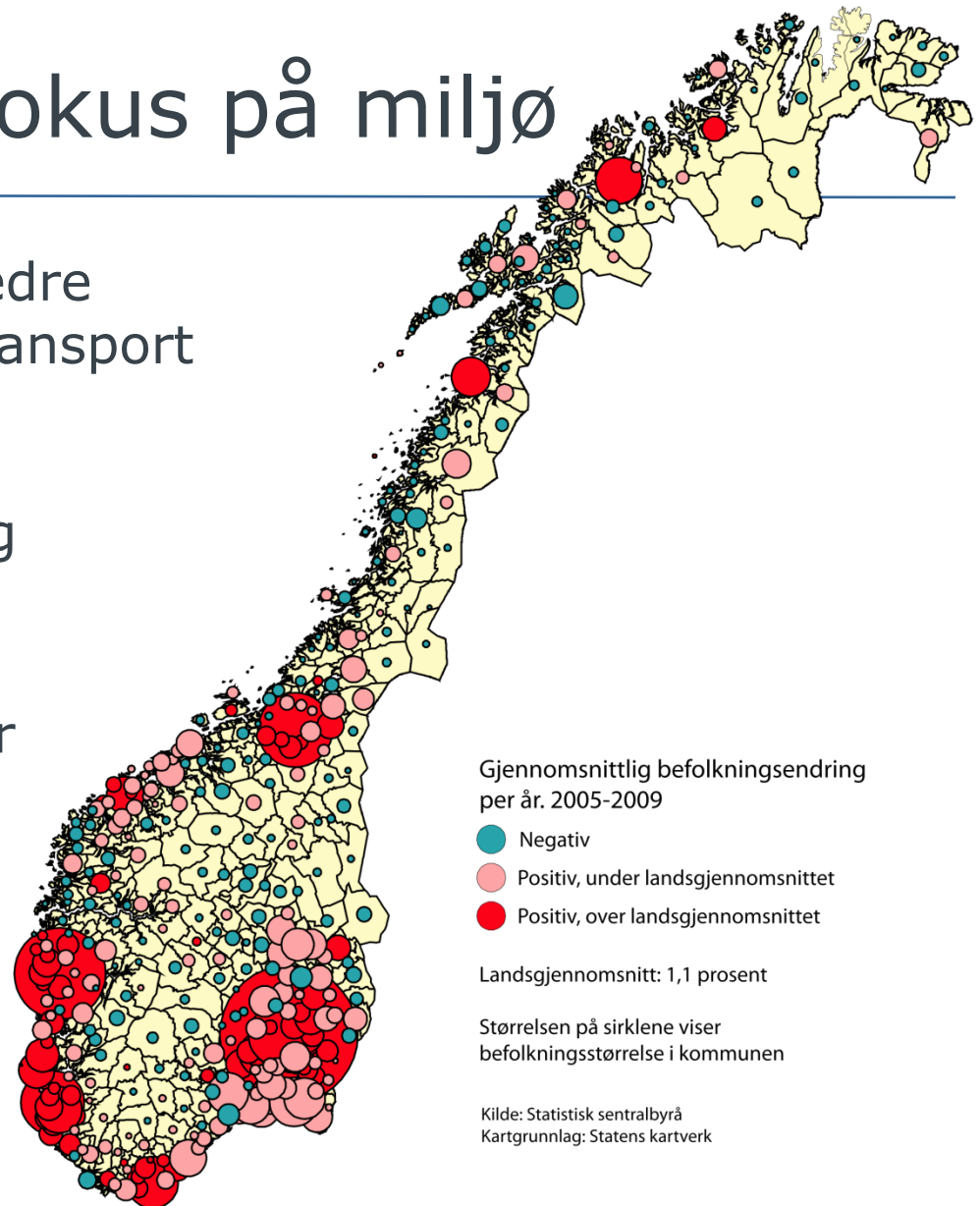

I 2011 - foreløpige tall 170

Transport i by – fokus på miljø

Sterk befolkningsvekst - Bedre mulighet for miljøvennlig transport

- Jernbanesatsing
- Kollektivtransport, sykling og gange
- Bypakker – samarbeid mellom forvaltningsnivåer

Utfordringer i distriktene

- ✦ Investeringer i bedre veier
- ✦ Styrket ferjetilbud
- ✦ Rassikring
- ✦ Drift- og vedlikehold
- ✦ Nasjonale turistveger

Statens vegvesen

Bompenger i Norge

Lars Aksnes, direktør, Vegdirektørens styringsstab*

Arve Kirkevold, avdelingsdirektør, Seksjon for brukerfinansiering

Disposisjon*

- ∨ Del 1:
 - Bompeng historie i Norge
 - Formål med innkreving
 - Finansiering av veganlegg med eller uten bompenger
 - Politisk prosess
 - Plan prosess
 - Q/A
- ∨ Del 2:
 - Bruk av bompenger
 - Omfang av innkrevingen
 - Bompengkartet
 - Hvorfor aksept?
 - Q/A
- ∨ Del 3:
 - Design av bomstasjoner
 - Helautomatisk innkreving
 - Håndtering av utenlandske bilister
 - Tiltak for bedre organisering
 - Q/A

Seksjon for brukerfinansiering

- ✦ Gir råd til regionene i bompengesaker
- ✦ Utarbeider bompengeproposisjoner
- ✦ Følger opp alle bompengeselskapene
- ✦ Eier og følger opp innkrevingsutstyret
- ✦ Forvalter AutoPASS-teknologien
- ✦ Internasjonal samordning
- ✦ Utvikling organiseringen av bompengeinnkrevingen
- ✦ Kommunikasjon til presse mm.

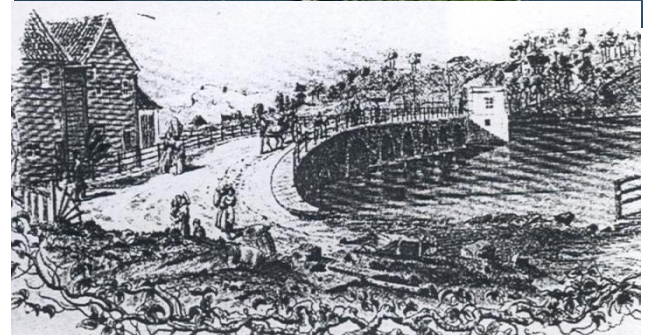
Brukerfinansiering - historie

- Lang tradisjon i Norge
- Vikingtiden: bønder måtte bidra med arbeidskraft til vegbygging
- Norsk dugnadsånd

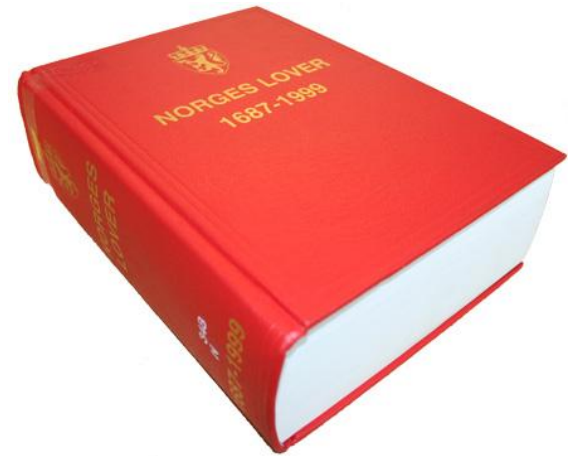
Bergen – en bompengepioner*

- Utfordrende topografi, økt aksept for brukerbetaling for å finansiere broer og tunneler
- Nygårdsbroen: bompenger fra 1851 til 1871
- Bompengeselskap etablert i 1953 for å finansiere Puddefjordsbroen (bilde), Eidsvåg-tunnelen, Løgstikk-tunnelen og jernbanetunnelen gjennom Ulrikken

Rettslig grunnlag for bompengeinnkreving

- ✓ Hjemlet i Vegloven av 21. juni 1963, §27
- ✓ Krever Stortingsbehandling
- ✓ Kriterier:
 - Lokal tilslutning til forslaget
 - Realistisk finansieringsplan
 - Garanti for lån

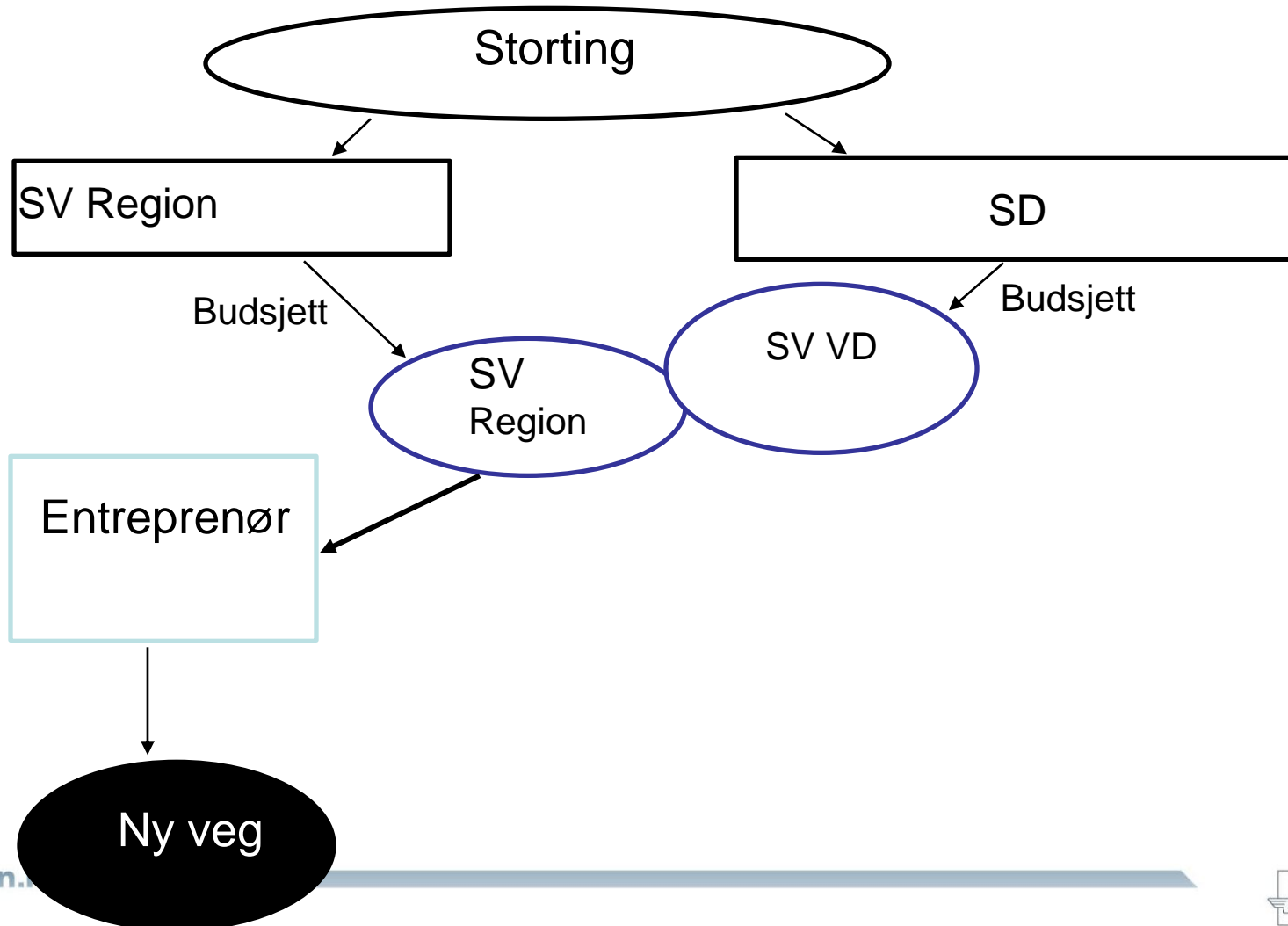

Formål

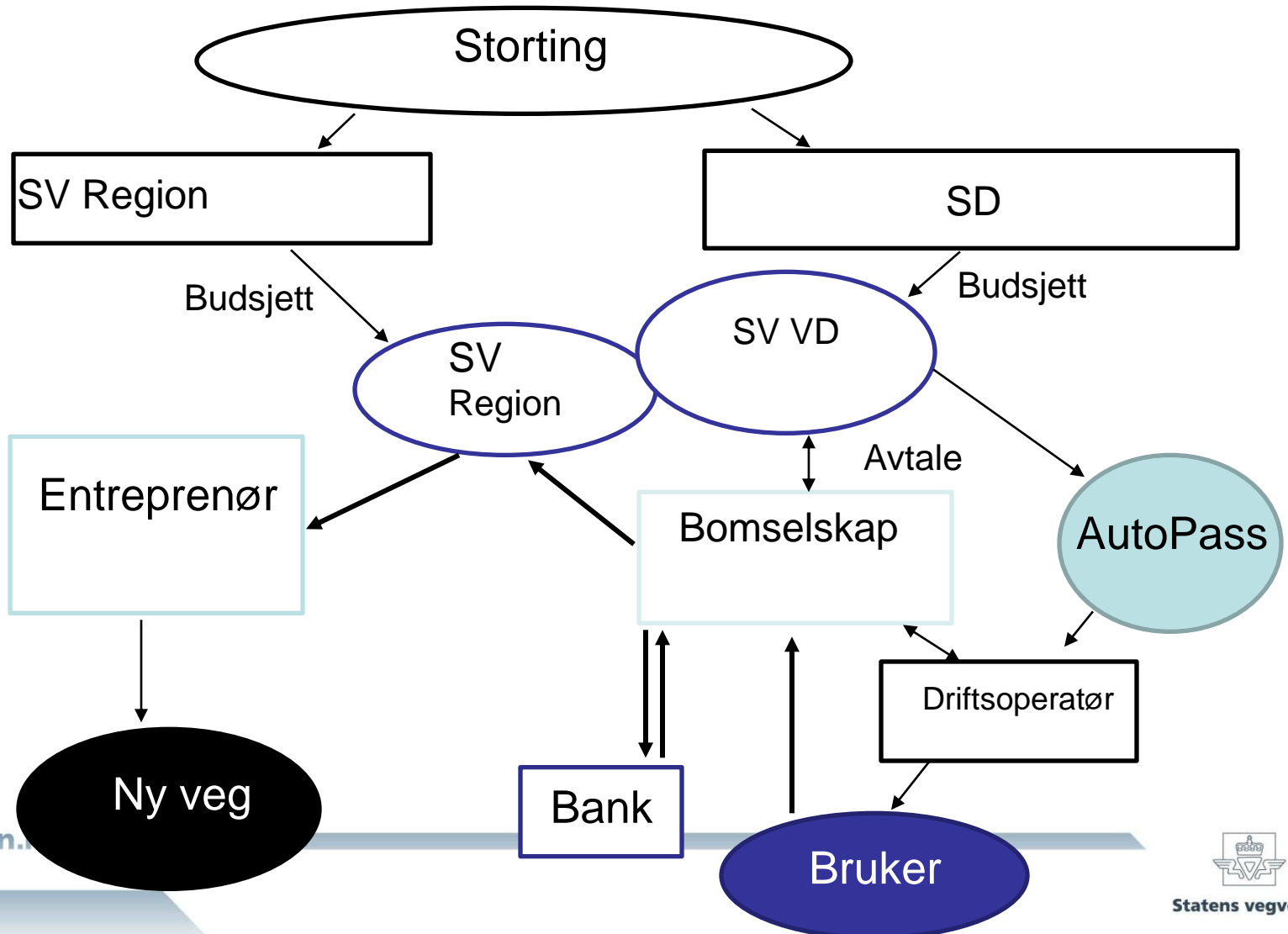
- Alle formål hjemlet i Vegloven:
 - Anlegg, drift og vedlikehold av offentlig veg
 - Investeringar i faste anlegg og installasjoner for kollektivtrafikk på jernbane, inkludert sporveg og tunnelbane
 - I byområder: også drift av kollektivtransport
 - Trafikkregulering faller utenfor denne loven

 - Men, Veitrafikkloven §7 gir hjemmel for å innføre køprising

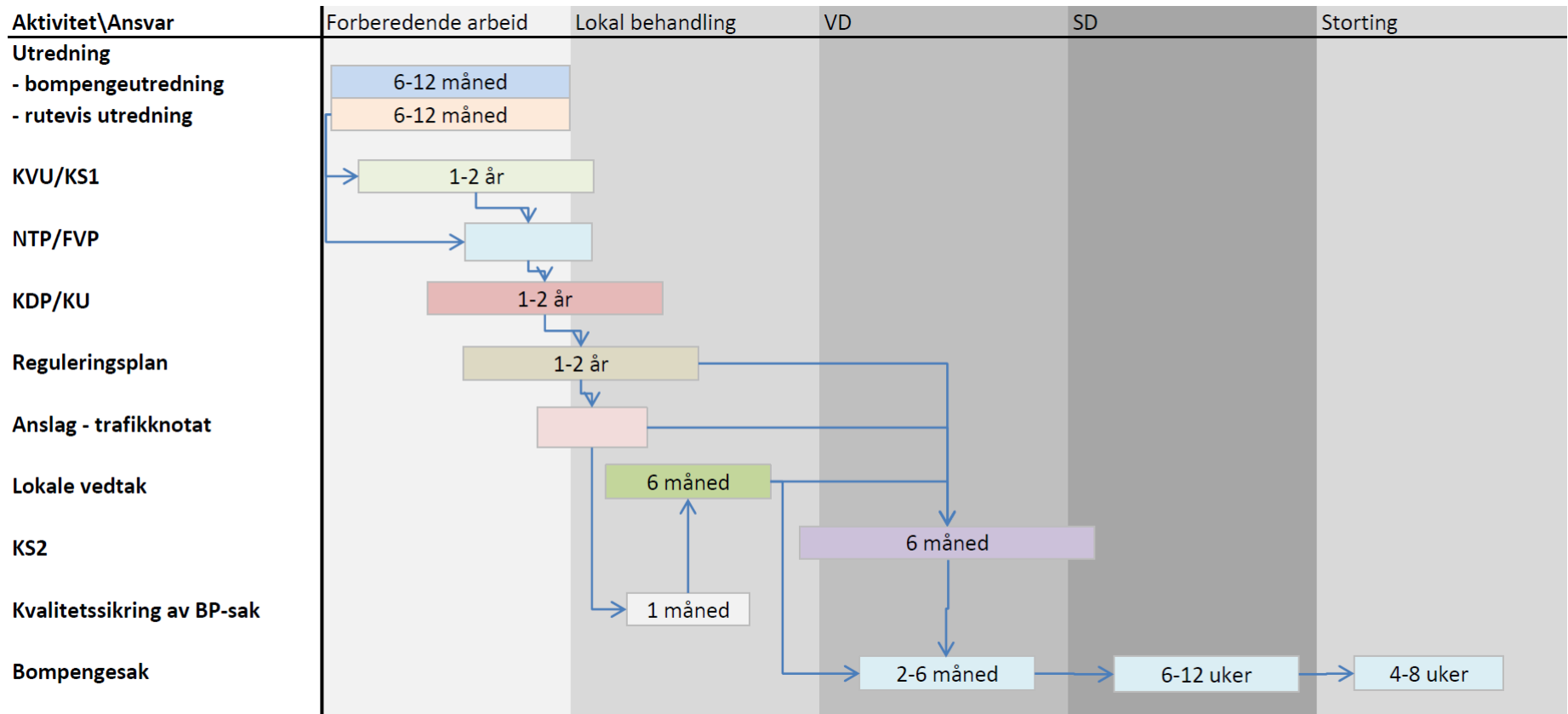
Tradisjonell vegfinansiering*

Vegfinansiering med bompenger*

Prosess – politisk beslutning*

**Spørsmål om
bompasseringen?
Toll payment
questions?**

02012

Bruk av bompengemidler

Enkeltprosjekter

- ∨ Lang tradisjon
- ∨ Ofte broer og tunneler
- ∨ Fortsatt mange slike prosjekter
- ∨ Forutsetter direkte sammenheng mellom nytte og betaling

Bruk av bompengemidler

Strekningsvise tiltak

- Bompenger for å finansiere deler av lengre strekninger
- Forutsetter direkte sammenheng mellom nytte og betaling
- Blir vanligere ved utbygging av hovedvegnettet

Bruk av bompengemidler*

Bypakker

By	Innkrevingsstart
Bergen	1986
Oslo	1990
Tromsø	1990
Trondheim	1991
Kristiansand	1997
Stavanger	2001
Namsos	2003
Tønsberg	2004
Haugesund	2008

Bruk av bompengemidler*

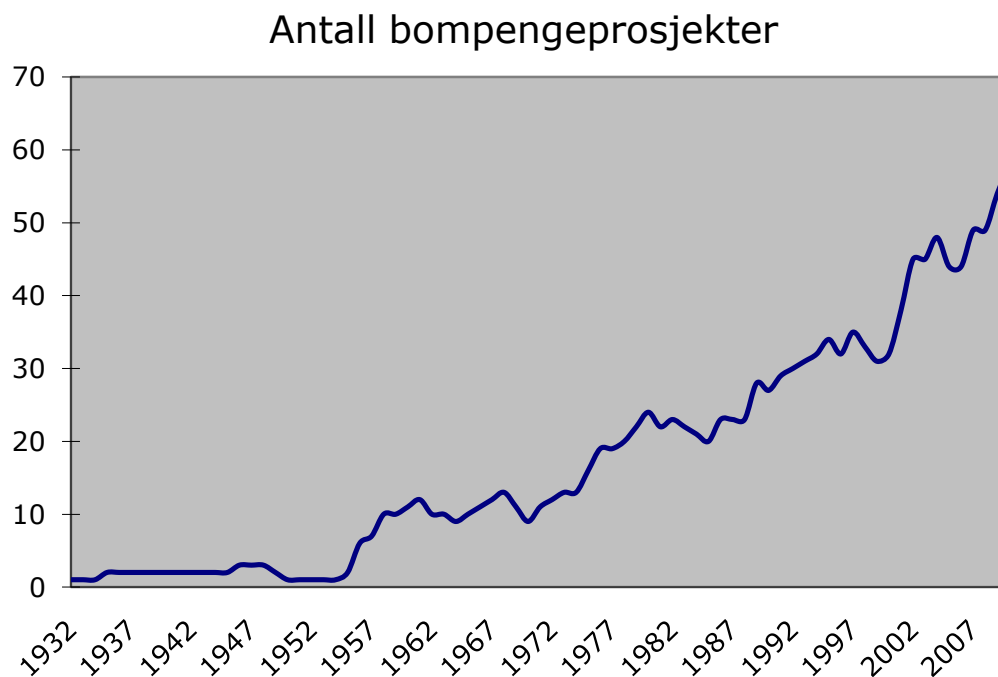
Bypakker

- Finansierte av bomringer
- Fra vegfinansiering til finansiering av transportinfrastruktur, som bygging og drift av kollektivtransport
- Mer indirekte tolkning av nytteprinsippet
- Hjemlet i vegloven §27
- Kjøprising og lavutslippssoner?

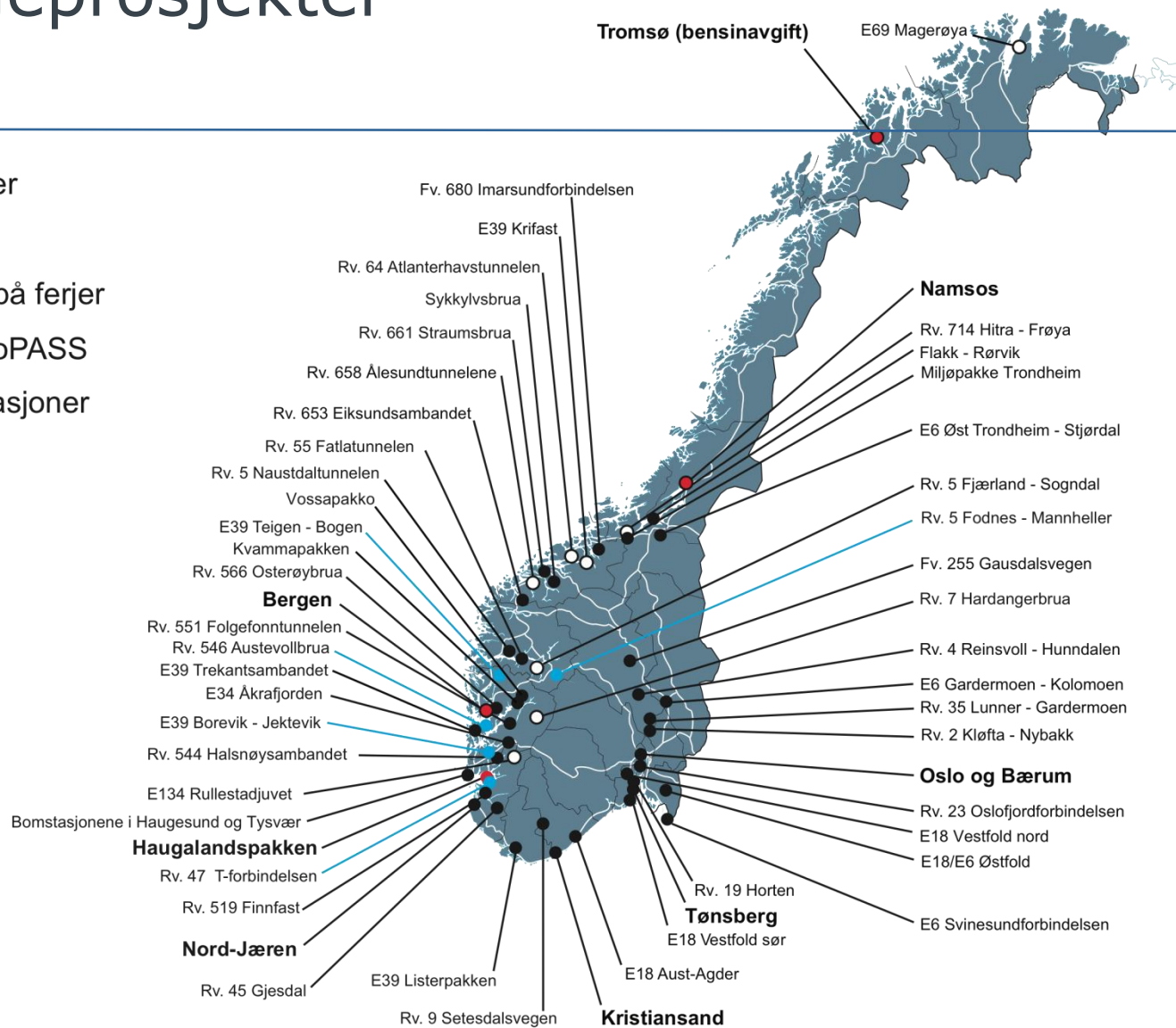
Omfang av bompengeprosjekter*

- VD i dialog med regioner på over nye prosjekter
- Gjennomsnittlig er 10 bompengeprosjekter vedtatt årlig

Bompengeprosjekter i Norge*

- Bomringer m.v. i byer
- Enkeltprosjekter
- Bompengebetaling på ferjer
- Innkreving med AutoPASS
- Automatiske bomstasjoner

Aksept for bompenger*

Hvorfor aksepteres bompenger?

Bompenger kan erstatte fergebetaling ved bygging av fastlandssamband

Bompenger er øremerket det bestemte vegprosjekt, og innkreving skal som regel opphøre etter 15 år

Bompeneinnkrevningen er automatisk slik at trafikantene slipper å stoppe for å betale

Nøkkeltall*

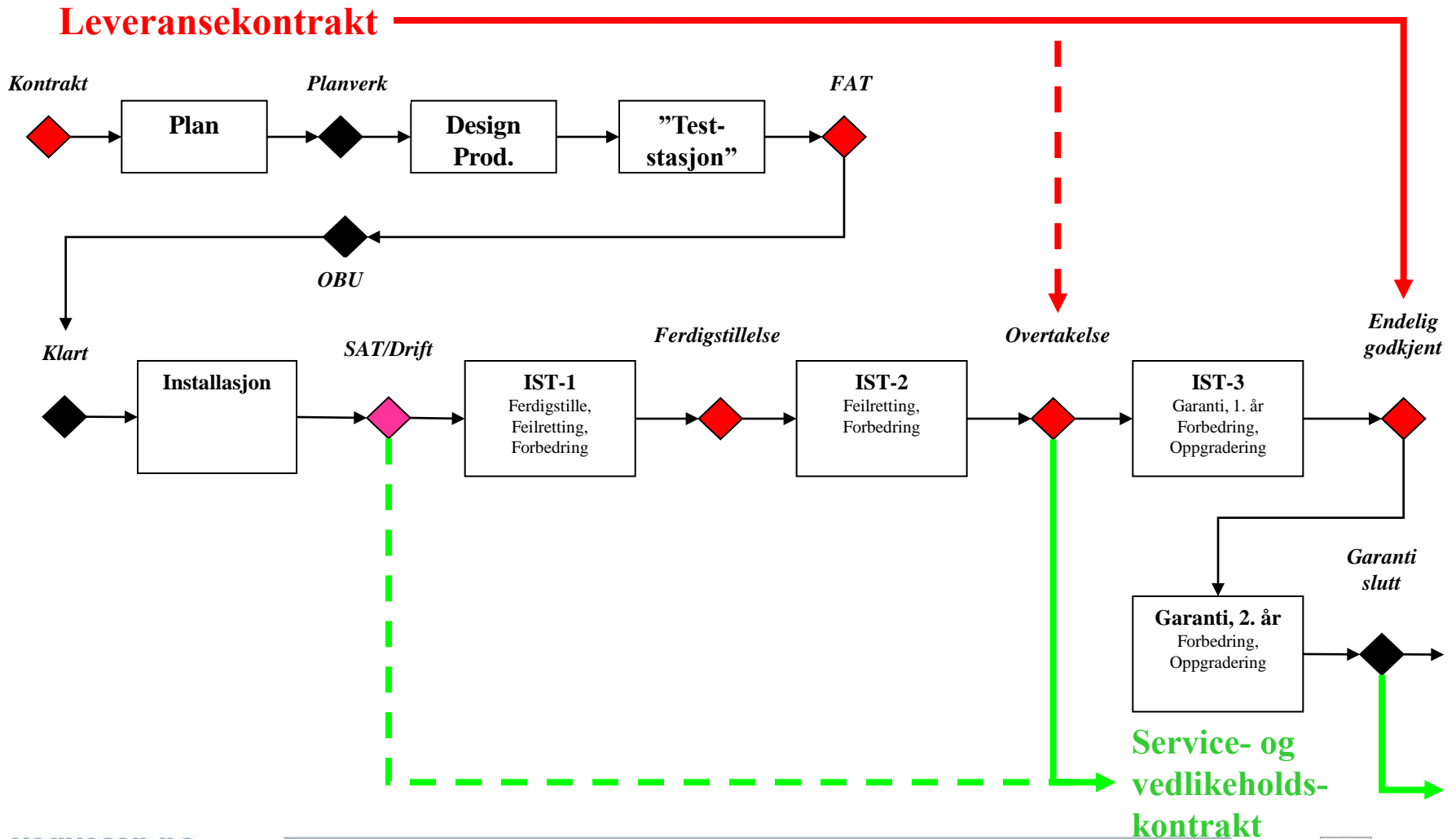
- 9,6 milliarder kroner til investeringer i riks- og fylkesvegnettet i 2010
- 6,3 milliarder kroner samlet inn gjennom bompenger i 2010
- Ca 50 bompengeprosjekter med innkreving:
 - 40 med AutoPASS-system, de fleste helautomatiske
 - 3 stasjoner med bemannede tollboder
 - 7 innkrevinger på ferge
- Ca 160 innkrevingspunkter
- Lokalt øremerket drivstoffavgift i Tromsø
- 10 nye prosjekter godkjent i Stortinget
- Ca 400 millioner bomplasseringer årlig
- Ca 1,6 millioner AutoPASS avtaler (ca 4,5 mill kjøretøy i Norge)
- Ca 12,5% driftskostnader (kostnader vs innkrevde kroner)
- Ca 7 % finanskostnader (kostnader vs innkrevde kroner)
- Ca 2,66% (3,1%) netto rente (renter 460(534) vs lån 17200)

**Spørsmål om
bompasseringen?
Toll payment
questions?**

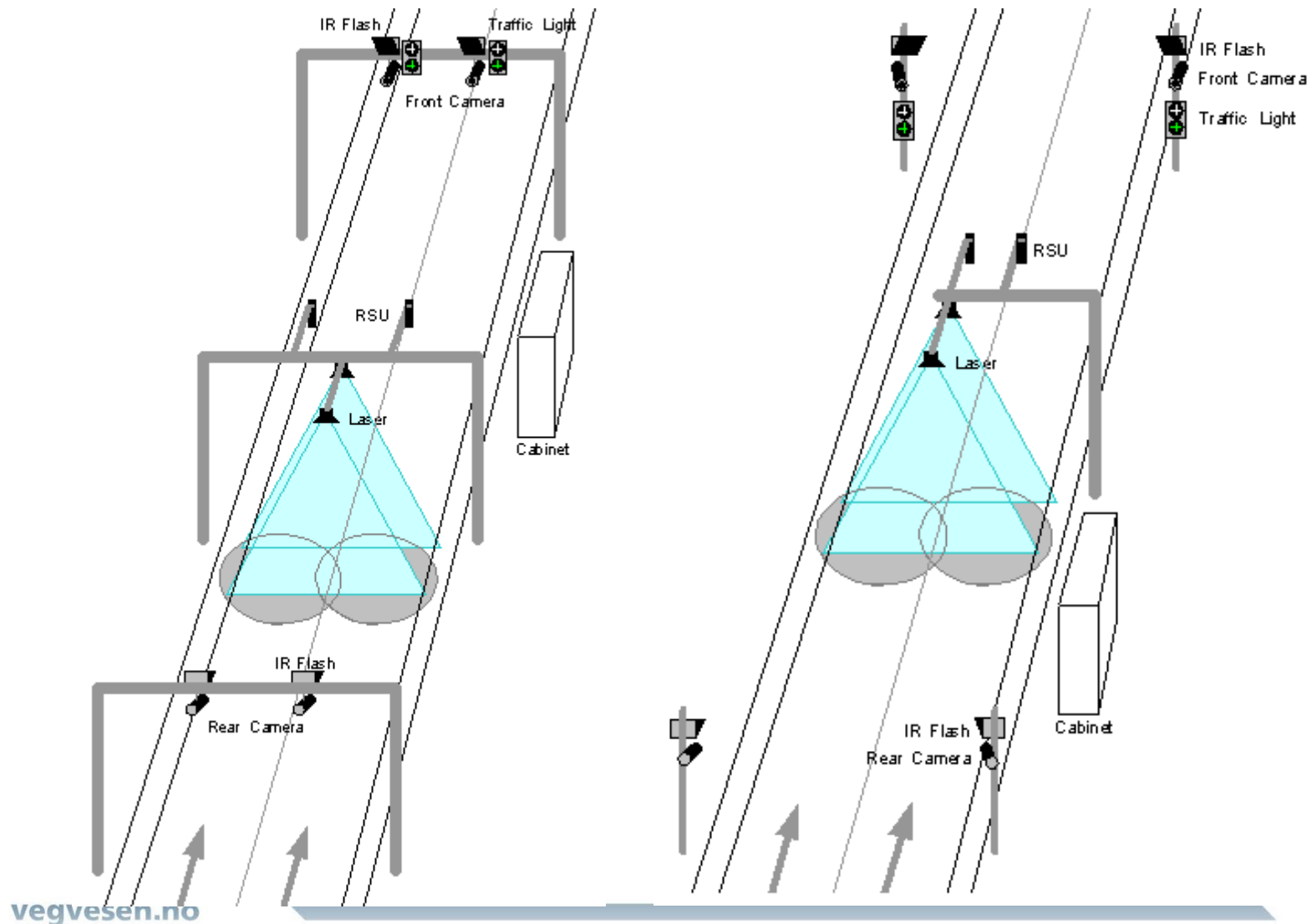

02012

Prosess - utstyrsleveranse

Design av bomstasjon

Automatisk innkreving - fordeler

- ▾ Plassbesparende, lettere å plassere i byområder
- ▾ Lavere anleggkostnader
- ▾ Bedre trafikkflyt, tidsbesparende
- ▾ Bedre trafiksikkerhet (f.eks ved fletting)
- ▾ Bedre miljø og estetikk
- ▾ Lavere kostnader til bemanning
- ▾ Mer brukervennlig

Automatisk innkreving - utfordringer

- Økte kostnader til kundebehandling
- Fakturautsending av små beløp
- Kostnader til manuell billedbehandling
- Vanskeligere å kreve inn utenlandske passeringer
- Personvern

→ Høy brikkeandel viktig for å drive ned kostnader!

Tiltak for bedre håndtering av utenlandske trafikanter

Obligatorisk brikke

Problem med utenlandske transportselskaper som ikke betaler. Bomselskapene taper penger og transportnæringen frykter konkurransevridning.

Utredes mulighet for obligatorisk brikke for alle kjøretøy over 7.5 tonn.

Mulig innføring juli 2012.

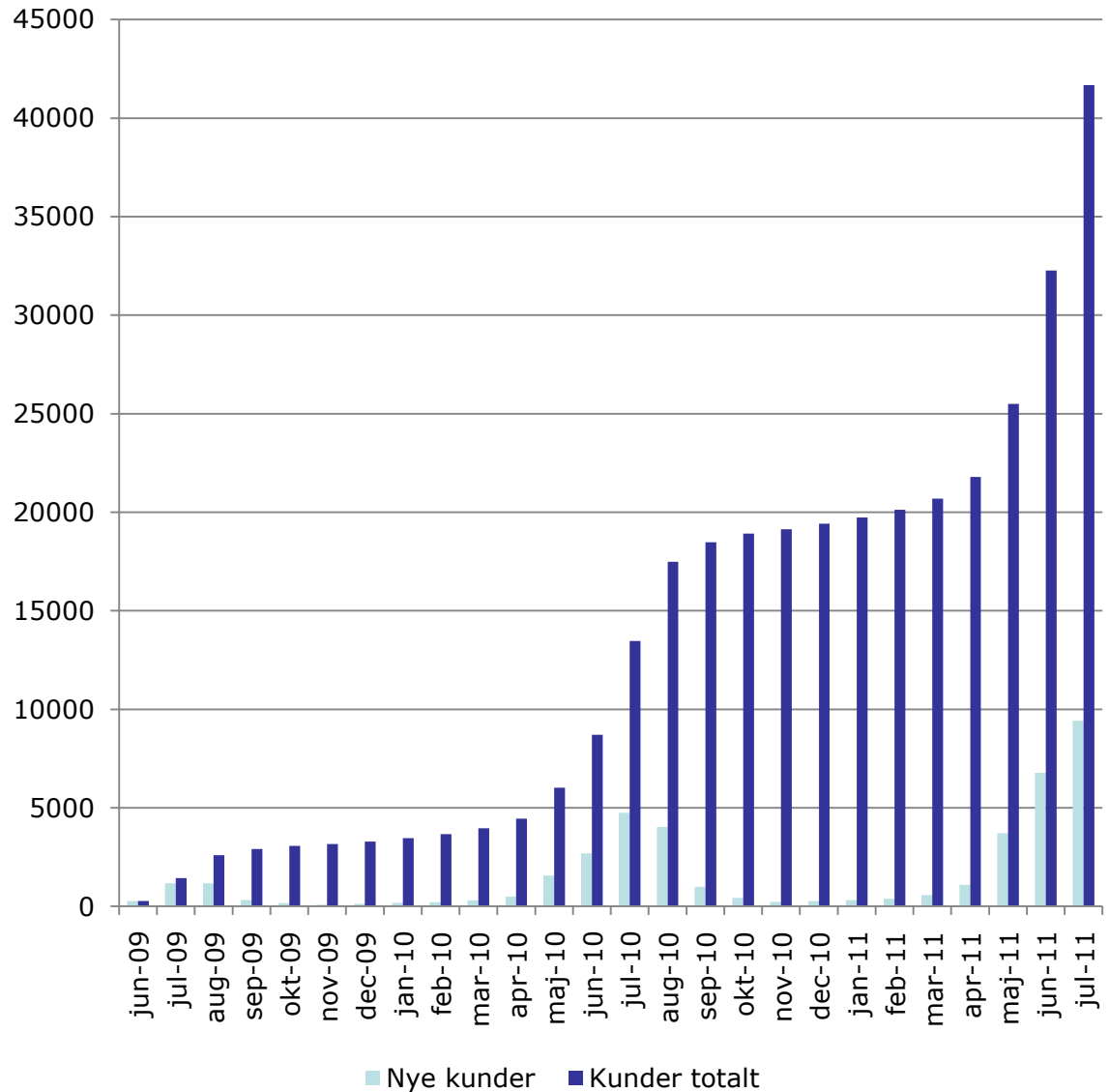
Tiltak for bedre håndtering av utenlandske trafikanter

Turistløsning

Tjeneste som gjør det enklere for utenlandske turister å betale bompenger i Norge.

Bruker registrerer seg på nett og betaler via kredittkort.

Siden oppstart i juni 2009 har over 40000 turister brukt løsningen. De fleste gir positive tilbakemeldinger.

Tiltak for bedre håndtering av utenlandske trafikanter

Europeisk samarbeid

▾ EasyGO

Skandinavisk samarbeid startet i 2007. Gir brukeren mulighet til å kjøre i Norge, Danmark og Sverige med samme autopass-brikke.

Effektiv innkreving fra skandinaviske trafikanter.

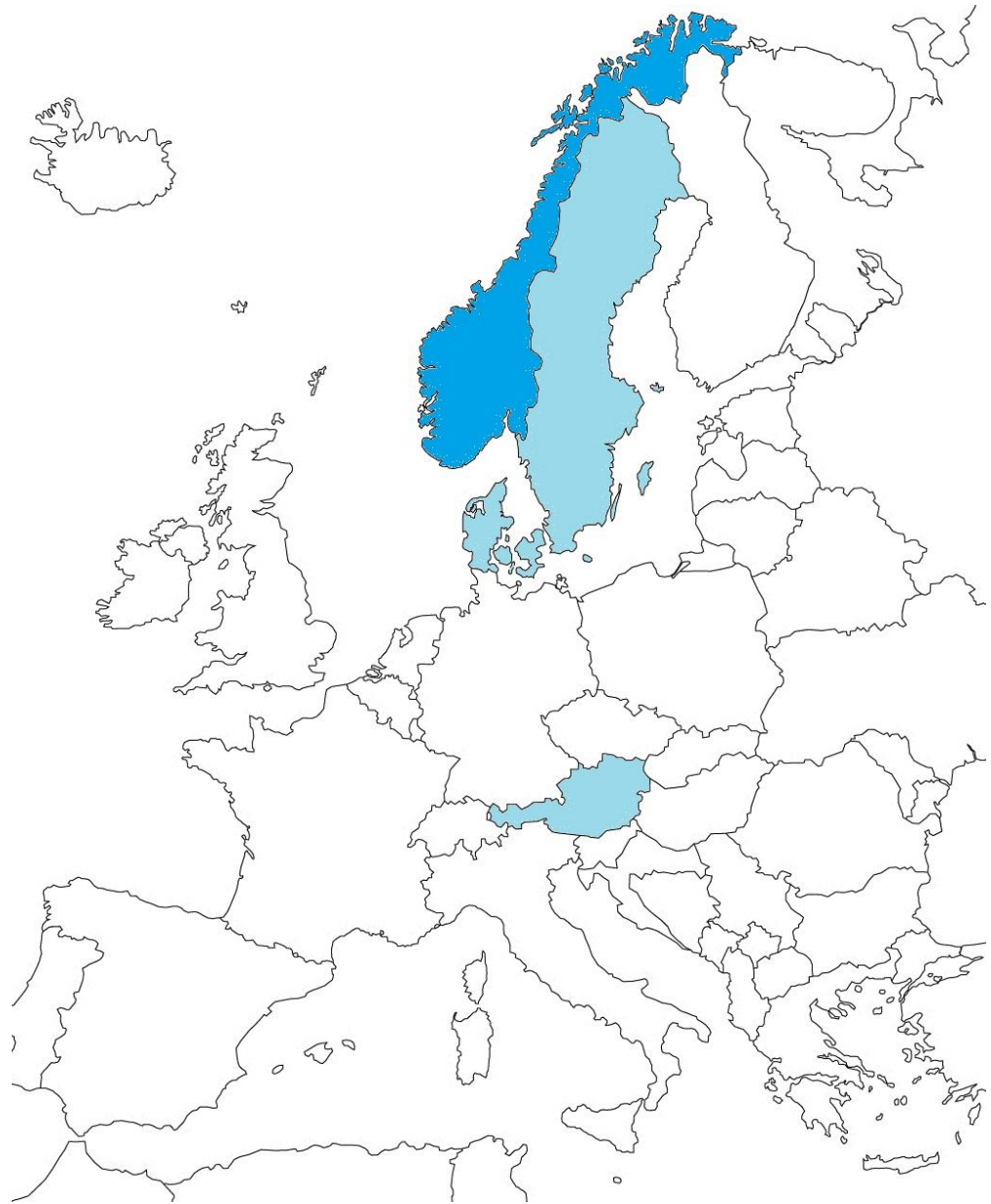

Tiltak for bedre håndtering av utenlandske trafikanter

Europeisk samarbeid

- ▾ EasyGO
- ▾ EasyGO+

Innlemmer Østerrike i det eksisterende EasyGO-samarbeidet. Starter opp oktober 2012. Gjelder kun for tunge kjøretøy.

Tiltak for bedre håndtering av utenlandske trafikanter

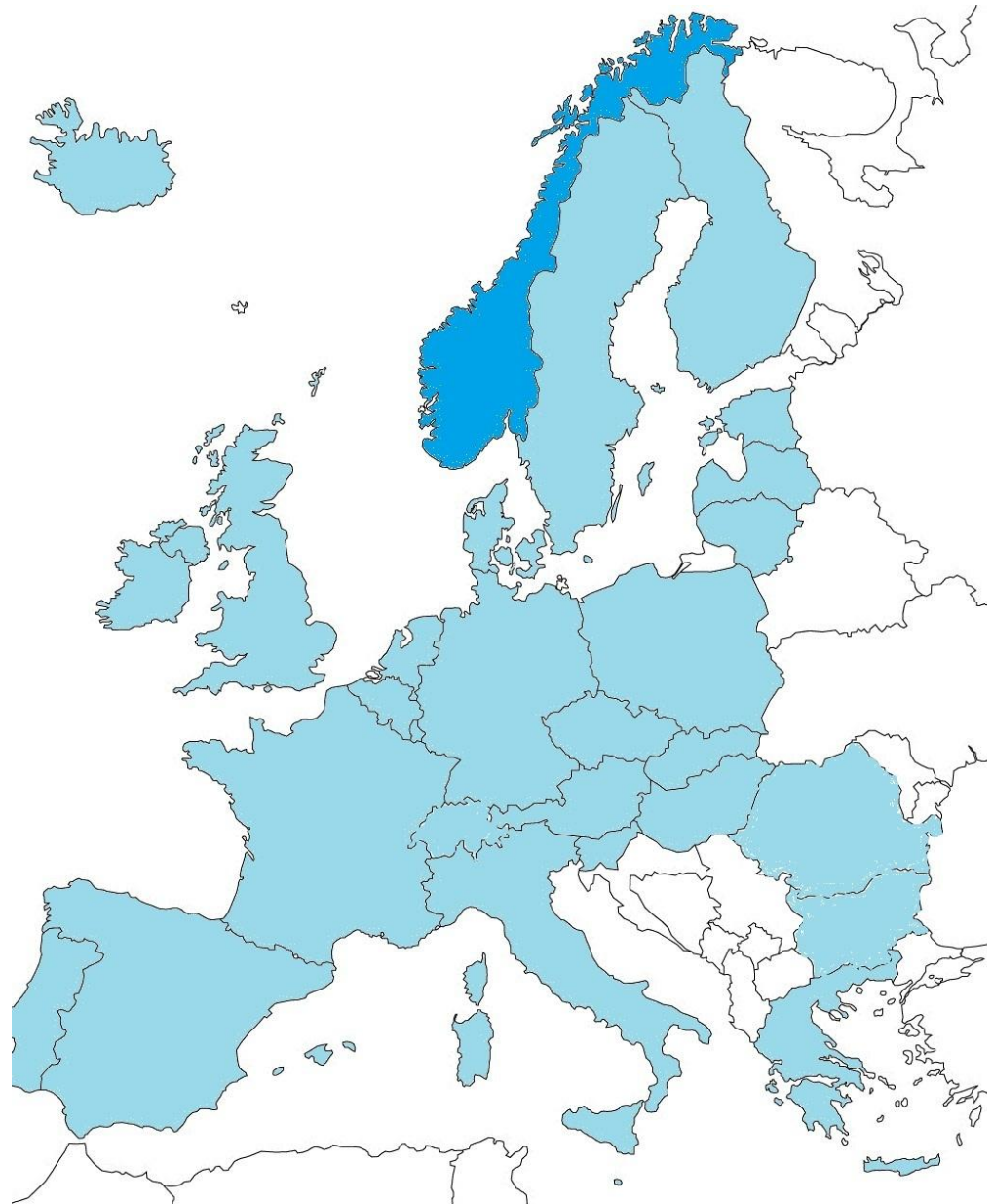
Europeisk samarbeid

- ▾ EasyGO
- ▾ EasyGO+
- ▾ EETS

EU-direktiv med mål om å etablere en felleseuropeisk bompengtjeneste, hvor man skal kunne kjøre i hele Europa med en brikke.

Forutsetter forhandlinger mellom «EETS-utsteder» og bompengeselskaper. Legger opp til at Statens vegvesen forhandler på vegne av alle.

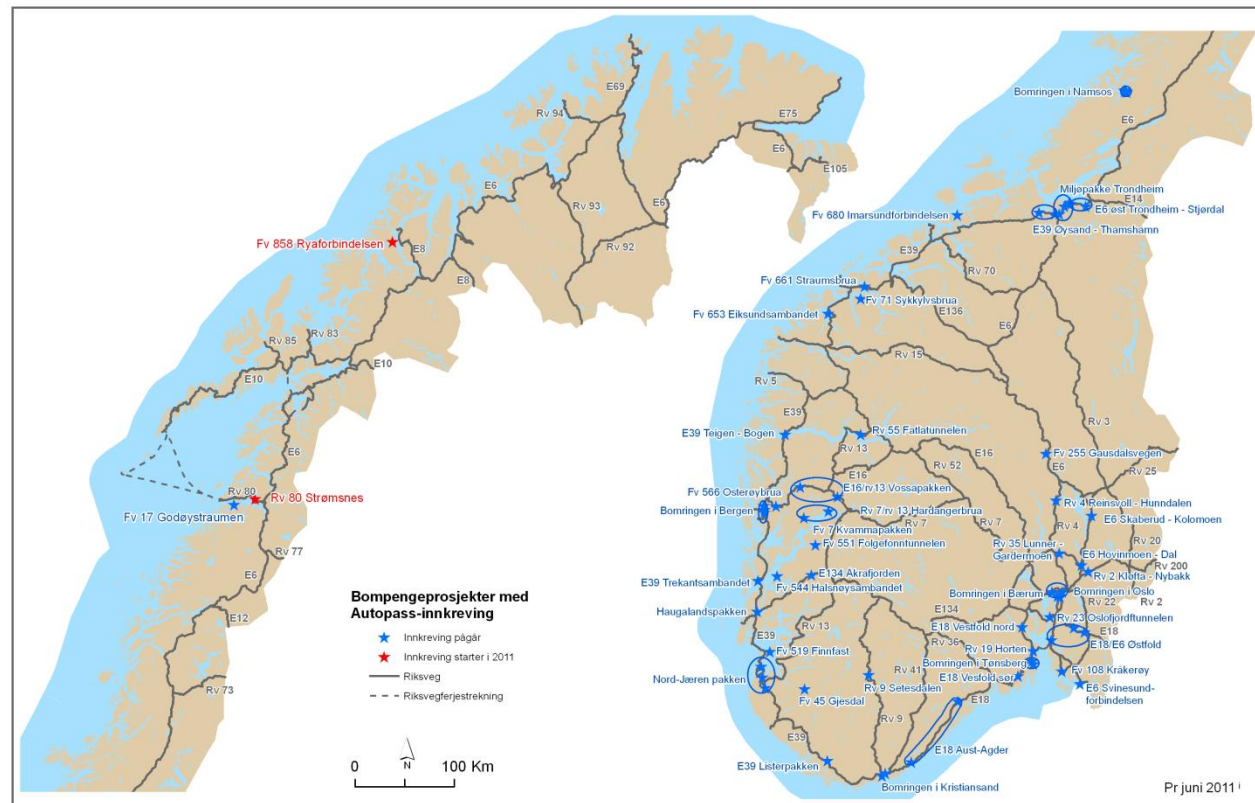
Planlagt oppstart oktober 2012, men svært tvilsomt om dette er mulig.

Tiltak for bedre organisering*

Regionale bompengeselskap

- Ønske om å slå sammen dagens bompengeselskap til noen få regionale/fylkeskommunale bompengeselskap.
- Kan gi mer profesjonell drift og stordriftsfordeler.
- Samarbeid med eierne om å få dette til.

**Spørsmål om
bompasseringen?
Toll payment
questions?**

02012